

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 14. juni 2007 truffet vedtak i

Sak nr: 49/07 (arkivnr: 200700438-14)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett

Utvalgsmedlemmer: Eva Nygaard Ottesen (leder)
Jon Høyland
Halvor Kjølstad
Trine Buttingsrud Mathiesen
Wenche Frogn Sellæg

Offentlighet: I medhold av offentlighetsloven § 5 a er klagerens navn unntatt fra offentlighet. For øvrig er vedtaket offentlig, jf. offentlighetsloven § 2.

Vedtak:

1. Klagen avvises for den del som knytter seg til bevisvurderinger i dommen, og til anførselen om inhabilitet. Videre avvises den del av klagen som knytter seg til uttalelser fra tingrettsdommer B i rettsmøtet den 22. september 2006.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 21. april 2007 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt tingrettsdommer B, som ved brev av 18. mai og 7. juni 2007 har avgitt uttalelse. Klagen er supplert ved e-post av 25. mai, 28. mai og 11. juni 2007. Embetsleder ved X tingrett er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

X tingrett mottok den 29. juni 2006 stevning i sak etter barneloven om barnefordeling og samvær. Saksøker var A. Saken ble tildelt tingrettsdommer B og han var både saksforberedende dommer og dommer under hovedforhandlingen.

Den 23. august 2006 ble det besluttet å oppnevne sakkyndig i saken. Samtidig ble det bestemt at det i stedet for hovedforhandling skulle gjennomføres et saksforberedende rettsmøte den 22. september 2006.

Under rettsmøtet kom partene til enighet om en samværsordning som skulle gjelde ut januar 2007. Det ble videre avtalt at hovedforhandling, eventuelt nytt saksforberedende rettsmøte, skulle berammes til medio februar 2007. I januar ble hovedforhandling berammet til 14. og 15. februar 2007.

Hovedforhandling ble omberammet til 21. mars 2007 som følge av at saksøkers nye prosessfullmektig ikke kunne møte til hovedforhandling den 14. og 15. februar 2007.

Hovedforhandling ble holdt 21. mars 2007 og dom ble avsagt 30. mars 2007.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

Allerede i det saksforberedende rettsmøtet valgte dommeren å komme med følgende uttalelse: ”saksøker må forandre seg”. Dette ga lite håp både under rettsmøtet, i ventetid og under selve rettssaken.

Dommeren konkluderer med at saksøker sliter med psykiske problemer. Det foreligger ikke tungtveiende dokumentasjon på dette og heller ingen diagnose. Den sakkyndige har ikke uttalt noe i denne retning. Tingrettsdommer B har et ansvarsfullt verv for Kontrollkommisjonen for psykisk helsevern, valgt av Fylkesmannen i Hedmark. At han mottar godtgjørelse fra tidligere arbeidsgiver er også i strid med god rettsskikk. Saksøkers hovedvitne er overhodet ikke nevnt i dom og kjennelse. Videre er påstanden om at saksøker ikke forstår konsekvensene av sine egne handlinger, en udokumentert påstand. Motparten fikk bruke enormt mye tid på å sverte saksøker med uvesentlige detaljer.

Tingrettsdommer B er bilentusiast. Den handlingen som utløste rettssaken, var kjøring på miljøvennlig elscooter uten bruk av hjelm. Han ble dømt for uansvarlig atferd av en dommer som er bilentusiast. B og den sakkyndige, C, er venner og jobber sammen med billighetserstatningsaker for Y kommune. Dette gjør det vanskelig å få et edruelig bilde av saken.

I dommen omtalte tingrettsdommer B testing av lukkereflex som testing av ”lukkemuskulatur”. Dette er en uheldig misforståelse som skyldes svak ordforståelse. Dette kan ha påvirket dommen.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Han kan ikke huske at han i det saksforberedende rettsmøtet uttalte at ”saksøker må forandre seg”. Dersom han har uttalt dette, må dette ses i den sammenheng det er uttalt. Han vil bestemt tilbakevise at det i et eventuelt slikt utsagn lå noen forutinntatthet eller stillingtagen til sakens faktiske forhold.

Frem til siste årsskifte var han varamedlem til angjeldende kontrollkommisjon. Han har aldri møtt i kommisjonen og har heller ikke mottatt noen godtgjørelse knyttet til dette. Det er riktig at han gjennom mange år har vært medlem i KNA. Han tror ikke at hans bekjente vil karakterisere ham som en bilentusiast, og han kan heller ikke se at dette har relevans for saken.

Det var saksøkte som i et prosesskrift beskrev dette med ”lukkemuskulatur”. Selv om det er mulig at korrekt betegnelse skulle vært lukkerefleks, har han hele tiden oppfattet at det var snakk om å sjekke at barnet ikke tok inn vann gjennom munn/nese.

Det er riktig at han og psykolog C begge er oppnevnt av Y kommune som medlemmer i kommunens billighetserstatningsutvalg. Det er imidlertid ikke riktig at de er venner. De har ingen kontakt utover arbeidet i utvalget og i saker for retten hvor C er sakkyndig.

Det gikk om lag ni måneder fra stevning innkom retten og til dom ble avsagt. Under henvisning til ferieavvikling sommeren 2006, til at det ble holdt saksforberedende møte i september der det ble avtalt et samværsopplegg som skulle gjelde ut januar 2007, og til at hovedforhandling måtte omberammes grunnet ny prosessfullmektig for saksøker, kan han ikke se noe kritikkverdige i saksbehandlingstiden.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse lovbestemte unntak fra denne myndigheten. En viktig begrensning i utvalgets myndighet følger av bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Det betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål, anke eller gjenopptagelse, kan Tilsynsutvalget ikke vurdere dette. Det er uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

A har anført at tingrettsdommer B har konkludert med at saksøkeren sliter med psykiske problemer og at det ikke foreligger noe tungtveiende dokumentasjon på dette og heller ingen diagnose. Videre har dommeren uttalt at saksøkeren ikke forstår konsekvensene av sine handlinger. I dommen er det videre unnlatt å vise til saksøkerens hovedvitne i saken.

A har videre vist til tingrettsdommerens tilknytning til Kontrollkommisjonen, til psykolog C og til KNA.

Klagers henvisning til dommerens vurderinger av personlighetsmessige forhold knytter seg til bevisvurderinger i domspremissene. Tilsynsutvalget oppfatter videre henvisningen til dommerens tilknytninger som en anførsel om inhabilitet. Begge forhold kan danne grunnlag for bruk av rettsmidler mot dommen ved anke. Tilsynsutvalget kan da ikke vurdere dette, og denne delen av klagen avvises fra behandling.

Det følger videre av domstolloven § 237 fjerde ledd at ”Dommeren må klages inn for Tilsynsutvalget innen tre måneder etter at forholdet som er grunnlag for klagen fant sted, eller etter at klageren ble kjent med eller burde vært kjent med dette forholdet”. Imidlertid gir samme bestemmelse anledning for utvalget til å ta en disiplinærsak opp til behandling etter klage eller av eget tiltak, forutsatt at det ikke er gått mer enn ett år siden forholdet fant sted. Loven er formulert slik at dette er en adgang utvalget har, etter vurdering på fritt grunnlag. Klager kan ikke påberope seg noen rett til behandling av klagen etter denne bestemmelsen. I forarbeidene til bestemmelsen (Ot.prp. nr 44 (2000-2001)) uttaler departementet (s. 179) om dette spørsmål at utvalget bl.a. kan ”vektlegge om klager hadde rimelig grunn til å oversitte fristen”. Videre legger departementet til grunn som en forutsetning for å ta en forsinket klage til realitetsbehandling, ”at klagen er fremsatt så snart det forhold som umuliggjorde eller sterkt vanskeliggjorde klagen er opphørt”.

A har i klagen vist til uttalelsen fra tingrettsdommer B om at ”saksøker må forandre seg”. Denne uttalelsen skal ha falt i det saksforberedende rettsmøtet den 22. september 2006. Fristen for å klage i forhold til dette utsagnet utløp den 22. desember 2006. Klagen er datert 21. april 2007 og er dermed fremsatt om lag fire måneder etter at fristen for å klage utløp.

Tilsynsutvalget for dommere har vurdert om utvalget skal ta klagen til behandling av eget tiltak i forhold til uttalelsen, men finner ikke grunnlag for det.

Den delen av klagen som knytter seg til uttalelsen i rettsmøtet 22. september 2007, blir etter dette å avvise.

Tilsynsutvalget går deretter over til å vurdere om saksbehandlingstiden i saken utgjør et brudd på god dommerskikk.

Saker etter barneloven skal prioriteres i domstolene. En saksbehandlingstid på ni måneder fra stevning innkommer retten og til dom foreligger, er i utgangspunktet lang i slike saker. Etter Tilsynsutvalgets vurdering tilsier imidlertid de konkrete forhold i saken at saksbehandlingstiden allikevel er innenfor rammene for god dommerskikk. Utvalget viser blant annet til at det ble holdt et saksforberedende møte i september 2006, der det ble avtalt et samværsopplegg som skulle gjelde ut januar 2007. Videre skyldtes omberamningen av hovedforhandlingen at saksøker byttet prosessfullmektig i forkant av tidspunktet for den hovedforhandling som var berammet 14. og 15 februar 2007. Den prosessfullmektigen som A da engasjerte, kunne ikke møte på det berammede tidspunkt, og saken ble derfor omberammet til 21. mars 2007.

Tilsynsutvalget kan videre ikke se at det er grunnlag for å reagere på at tingrettsdommer B i dommen har brukt uttrykket ”lukkemuskulatur” istedenfor ”lukkerefleks”.

Endelig har A anført at dette ikke var en rettssak, men at det hadde mer til felles med en inkvisisjon. Han har videre vist til at rettssaken var ren mobbing og makt demonstrasjon. Utover de punkter klager ellers har vist til, og som utvalget har vurdert ovenfor, finner Tilsynsutvalget at det ikke er tilstrekkelig konkretisert hvilke forhold dette bygger på. Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

- 1 Klagen avvises for den del som knytter seg til bevisvurderinger i dommen, og til anførselen om inhabilitet. Videre avvises den del av klagen som knytter seg til uttalelser fra tingrettsdommer B i rettsmøtet den 22. september 2006.
2. Det foreligger ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.